

EDITORIAL

Hola, amics lectors. En aquest moment voldríem saludar amb tota cordialitat tots i cadascun de vosaltres.

De nou teniu a les mans, com una petita fita, el nostre Butlletí. Han transcorregut sis mesos i us arriba el número quaranta-un, dedicat en gran part a un dels pobles de la nostra comarca, el Pinell de Brai, un monogràfic o gairebé. És el que hem vingut fent en els darrers anys, treballs com més aprofundits millor sobre les dotze poblacions que componen la Terra Alta.

La tasca és ara a punt d'acomplir-se, està gairebé duta a terme. Resten solament Arnes i Gandesa, la capital. Una tasca que s'inicià cinc anys enrera, a Prat de Comte. Llavors a molts se'ls feu estrany que l'iniciéssim en aquest encavament, el més petit de la comarca. Bé, podem parlar al respecte d'una mena de prova pilot. La raó que ens va dur a escollir-lo fou senzillament aquesta, la seva petitesse. Hi havia altres opcions, és clar, potser la més lògica hagués estat l'ordre alfabètic, en el qual cas el punt de partença era, evidentment, Arnes. Però a aquest poble gairebé acabàvem de dedicar-li un número complet, "Arnes portes enfora", ho recordeu? Hagués estat repetitiu. Després de pensar-ho molt, optàrem per Prat de Comte. Els resultats foren encoratjadors (aquell número, avui, és exhaurit) i ens animaren a continuar la tasca empresa.

Fou així com s'inicià un coneixement aprofundit de la comarca per part de tots aquells que composem l'equip de treball del C.E.T.A. De nord a sud, de la depressió, l'aiguabarreig amb l'Ebre, als cims alterosos del Port, hem recorregut en els darrers anys les rutes de la nostra terra, hem copsat l'estreta relació de l'home i el medi. I ara atresorem records i vivències inesborrables. Parlar de tot el que hem conegut, de tots els llocs visitats, fora molt llarg. Impossible però oblidar indrets com els nostres pobles desapareguts, Algars, Pinyeres, Almudéfer, Camposines, les nostres esglésies singulars, el Convent dels Àngels d'Orta, poble amarat de records picassians, l'emblemàtic Santuari de la Fontcalda, la Via Verda, els nostres cellers,

coneguts amb tota justícia com les catedrals del vi, les serres de Pàndols i Cavalls, amb la vella Corbera, testimoni del que mai hagués hagut d'ocórrer, l'Abecedari de la Llibertat, Art al Ras, les grans extensions de vinya de Batea, Gandesa, Bot i Vilalba, les oliveres mil·lenàries, un vi i un oli reconeguts arreu i que han estat i són vida per a la nostra gent. Tot plegat, una magnífica experiència.

Hem contactat no tan sols amb les primeres autoritats, ho hem fet amb historiadors, arqueòlegs, religiosos, escriptors, metges, i també amb pagesos, apicultors, ramaders, artesans, botiguers, amb els homes i dones que conformen la base mateixa de la nostra societat. Hem estat rebuts a grans cases pairals que són vertaders monuments, gairebé museus inversemblants, i a les llars més humils. A totes elles l'acollida ha estat franca, oberta i cordial. No voldríem oblidar ningú, per la qual cosa ningú no serà mencionat aquí. A tots ells tanmateix, un cop més, moltes gràcies.

I ara? I el futur? Resten, com hem dit, dos pobles, Arnes i Gandesa. Se'ns ha suggerit que podríem estalviar-nos el primer, degut a aquell número que li dedicàrem quasi complet i del qual hem parlat. No hi estem d'acord, de llavors ençà han passat molts anys, els pobles evolucionen. Arnes és quelcom més que els seus encontorns, molt més. Li dedicarem doncs un *Butlletí* com hem fet amb les poblacions germanes. I clourem aquest cicle amb Gandesa.

Després? Després continuarem la nostra tasca. Projectes no ens en falten, il·lusió per durlos a terme tampoc. Els temes a tractar són molts, la nostra terra, com qualsevol altra, és inexhaurible, la seva història, els seus costums, les seves tradicions, són aquí. El passat, ben cert, però també el futur. Un futur que passa en gran part per la conservació d'un medi gairebé incontaminat, per donar a conèixer les seves bel·leses i, per què no? també la bondat, la qualitat dels nostres productes. Un futur que pertany a les noves generacions. Voldríem ara doncs el seu ajut, sentir el seu recolzament. Hi són. Hi sou. No ho dubteu, és el vostre moment.